

ביאור

על ספר תניא פרק י"ט

ונראה שהוא מהרה"ח

רבי נחום טוביה

מפיראטיץ

אחד מגדולי החסידים של

כ"ק אדמו"ר הצ"צ

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

יו"ל לראשונה מכת"י מעתיק

ב' שבט תשפ"א

נערך ע"י עקיבא שבריק

*Spreading the waters from the spring of the
Holy Baal Shem Tov requires much
time, effort and great detail.*

We need your financial support.

*To donate via paypal please use the link
below:*

לתרומות והנצחות

<http://paypal.me/ashavrick>

Akiva Shavrick

aShavrick@gmail.com

ביאור על ספר תניא

פרק י"ט

להבין¹ אמרי בינה, מה שכתוב בלקוטי אמרים מאדמו"ר פרק י"ט, וזה לשונו, הנה אנו רואים טבע הנשמה, ליכלל ולידבק בשרשה ומקורה בה' כו', (היינו שרשה ביחודא עילאה, וכמו שיתבאר). הגם שתהיה אין ואפס, ותתבטל שם ממציאות לגמרי, ולא ישאר ממנו מאומה כו', אף על פי כן, זה רצונה וחפצה בטבעה כו', והיא בחינת חכמה שבנפש, שבה שורה אור אין סוף ברוך הוא כו', שאינו אלא מה שנמשך מחכמה שנקראת קודש העליון, (והוא בחינת חכמה עילאה, ואבא מקנן באצילות שהוא בחינת [חכמה בכלל] כידוע), הבטל במציאות באור אין סוף המלוכש בו, ואינו דבר בפני עצמו כו', עיין שם.

וביאור הענין הוא על פי מה שכתוב בלקוטי אמרים פרק מ"א, וזה לשונו, וצריך להיות גם כן בחינת בן. ומסיים, דהיינו יחוד נפשו והתכללותה באור ה' להיות לאחדים, וזה חפץ כל אדם מישראל כו', עיין שם באריכות. ויתבאר לקמן, זה הפרק, באריכות קצת. וזה הבחינת בן, הוא משל להבין יחוד אמיתי, שבבחינת נשמה מצד שרשה בחיי החיים אור אין סוף, כבן הנמשך, וכידוע בכמה מקומות בלקוטי אמרים מזה. וגם להבין ממשל הבן, ענין יחוד עולמות באין סוף, הנקרא יחודא עילאה דאצילות, כמו שכתוב בפרק הנזכר לעיל, שזה היחוד בנשמה, הוא יחוד העליון שבאצילות ממש מצד שרשה, עיין שם באורך, וכמו שיתבאר. הנה בבחינת הבן, איך שנשפע ונגלה מעצמיות אביו, ונקרא גם כעת שהוא בפני עצמו, עצם אחד ממש ויחוד אמיתי. ולכן, נמשך גם כעת לאביו, בעצמותו ובטבעו כמבואר.

יש בזה ארבע בחינות המשכה מלמעלה למטה. הראשון, בחינת כח המוליד שהוא בבחינת עצם ממש. שהרי בנפש, כמו שהוא בעצמותו, השפעה עצמיות דבן, רק שהוא כח לבחינת השפעה עצמיות דבן, (וזהו כמו בחינת קו וחוט. שכתוב, ואחר כך נמשך ממנו קו וחוט. ממנו דוקא, בחינת עצמותו ממש, והוא רק כח ומקור לבחינת גילוי והשפעה עצמיות דיחודא עילאה, הנמשל לבחינת בן, כמו שיתבאר לקמן).

¹ הביאור נדפס כאן לראשונה מכתב יד מעתיק. יש להעיר שמלשון וסגנון המאמר נראה שהוא מהרה"ח רבי נחום טוביה מפיראטיין (הרנ"ט) אחד מגדולי החסידים של כ"ק אדמו"ר הצ"צ. הביאור נמצא בסוף ביכעל של מאמרי כ"ק אדמו"ר האמצעי.

ובחינה השני, איך שמסתמא יש בבחינת כח המוליד, בכח להיות השפעה עצמיות פרטיות, כמו להיות בן, מעצמיות כח המוליד, טרם שנתעורר להיות מוליד. ואף על פי כן, גם השפעה זו עצמיות, כשהוא בבחינת העצמיות, אין שום חלקים והשפעות, רק אחד הוא, באחדות הפשוטה דבחינת העצמיות ממש, (וזהו כמו בחינת יחודא עילאה דאצילות, באורות, הנמשל לבחינת השפעה עצמיות פרטיות להיות בחינת בן, שעומד בכח העצמי, שהוא בבחינת יחודו ואחדותו אין סוף ממש, ולא בפני עצמו. וזהו איהו וחייהי חד, בחינת יחוד שבאורות, הוא בבחינת אחדות הפשוטה ממש. וזהו לשון איהו, עצמותו, וחייהי חד, גם כן באחדותו של איהו.

ובחינה השלישי, כאשר נתעורר בעצמותו, כח המוליד, להשפעת הולדת מציאות הבן בפרט, רק שנתעורר עדיין בעצמותו, בבחינת השפעה פרטיות בעצמיותו, ונקרא בחינת כח הגבול בעצם, היינו להיות מוגבל, ועדיין בבחינת עצם אחדותו הפשוטה דבחינת כח המוליד, נקרא איהו, בחינת עצמותו. וגרמוהי, בחינת הבנין הכלי והגבול, חד עדיין, באחדותו הפשוטה (דבחינת קו וחוט. וזהו קו וחוט מסתיים בסוף האצילות. שבחינת אצילות, הוא גם כן עדיין בבחינת עצמיות דבחינת קו וחוט ויחודו דאין סוף ממש, וכמו שיתבאר).

והבחינה הרביעי, כשמאיר בבחינת עצמיות, בבחינת הבן שנולד מעצמות, והוא בבחינת מקום ובנין הבן, גם כן בבחינת עצם, לכן נמשך וכלתה נפשו בטבעו להתאחד, ולהיות לאחדים, כמו שהיה טרם הורדתה, כשהיה בעצמותו, כי עצם הוא. ואין המקום וגוף דבן, מסתיר קמיה הארת עצמותו יחודו העצמי דאב, שמאיר בו גם עתה כמאז, כי אין שייך שינוי בעצמותו, רק שיכול לומר, דבחינת כלות או בבחינת רצון לידבק ולהיות לאחדים. מה שאין כן, כשהוא בעצם דאב, הן אחד ממש. שאין לומר, על מי בחינת כלות או רצונו לידבק, כי הרי אחד הוא, ואין עוד שידבק, או יהיה בבחינת כלות. וזהו מפני שהוא בחינת הארת עצמות, ולא עצם ממש, אף שהוא בבחינת הארת עצם ממש. ולכן, רוצה באמיתות העצם, להיות לאחדים אחד ממש, כמו שהיה. אבל אף על פי כן, שייך לומר, שרוצה או כלתה נפשו, ודי למבין.

(וזהו בנמשל, בחינת יחודא עילאה, שמאיר בבנין העולמות, והארות גילויים ממש, בבחינת כלות נשמות ישראל דוקא, ששרשן בבחינת יחודא עילאה. לכן, טבע הנשמה, בבחינת כלתה נפשו, ולהיות לאחדים ממש, כמו שהיתה בשרשה, יחוד ממש. כן גם עתה, בבחינת יחודא עילאה, המאיר בעולמות, המאיר בה בגילוי, אומר לשון כלתה נפשי, כי הוא בבחינת הארות ויחוד אמיתי שבעולמות. ואינו כיחוד העצמי דאצילות ממש, כידוע, שנשמות נקראים בחינת פנימיות העולמות, ותכלית המכוון. וזהו נשמות ישראל, שרשן ביחודא עילאה, פנימיות היחוד שבעצמותו, והיינו בחינת יחוד אמיתי,

מיחודא עילאה שמאיר בעולמות, כמו למשל, שמאיר בבן בחינת עצמות, ואין זה עצם היחוד ממש, רק הארת יחודו ממש, וכמו שיתבאר).

ותחלה נבין ממשל הבן, בחינת יחודא עילאה דאצילות, הנקרא בשם חכמה דרך כלל, כידוע, אבא, שרש כל האצילות. ולכן, בשער הפורים, מדבר בענין היחודים בשם חכמה, ולמעלה ממנו קו וחוט, המסתיים בסוף עולם האצילות, כידוע, כי כללות עולם האצילות נקרא בשם חכמה. והיחוד האמיתי שבאצילות, מפני שמאיר בהן בחינת חכמה, שהוא נקרא יחוד אמיתי, וכמו שמובא בלקוטי אמרים בהג"ה, מובא לקמן. ועל שם זה נקרא עולם היחוד, יחודא עילאה, מלת עילאה, יחוד באין סוף ממש, כי אין אור אין סוף שורה אלא בחכמה, שהוא נקרא ראשית הגילוי, שנתגלה שלימות האין סוף ממש. ולכן, כולם בחכמה עשית דוקא, כי זהו תכלית שלימות, שיכול למצוא כל הנמצאים מאמיתות המצאו. ולכן, נקרא דרך כלל, בחינת בן, הנמשך מטיפת מוחו, חכמה דאב, והוא קאי על על בחינת יחודא עילאה, כמו שיתבאר.

וזה וזה אחד הוא, כנזכר לעיל, כי אבא, שרש כל האצילות, ודי למבין. וכמו שנתבאר במשל, הבן, העומד בבחינת כח המוליד, הרי שם בחינת עצמות אחד הוא, באחדות הפשוטה, ואין עוד בלעדו. גם בנמשל, בבחינת יחודא עילאה, יחודו פשוטו בעצמותו, שאין דבר המתאחד, ואין עוד שום מציאות בו, אפס בלעדו. (ולכן, גם בחינת נשמות, הנקראים בחינת בן, מצד הארתן ושרשן, חכמה ויחודא עילאה, ליכלל ולדבק, ותהיה אין ואפס ממש, ולא ישאר ממנו מאומה. כי באמת, אין עוד מאומה. וכך הוא הנמשל למעלה, בבחינת יחודא עילאה דאצילות, יחוד עולמות שבאין סוף, כמו שהוא לבדו הוא, ואין עוד דבר.

ולהבין זאת, הנה ידוע ומבואר, שבחינת אור אין סוף, קורין אותו בשם אין סוף, על שם שגם גבול דוקא נמשך ממנו, מעצמיות אור אין סוף. שאם היה רק בחינת בלתי בעל גבול, ולא גבול, אין זה בחינת אין סוף, כידוע ודי למבין. ונמצא, שדוקא עולמות בעל גבול, נבראים ממנו, מעצמותו נמצאים. ולפי זה, כמו שהעולמות נמצאים מבחינת אור אין סוף ממש, הלא המה בטילים ונכללים ומיוחדים באחדותו הפשוט, שנקרא אחד פשוט, שאין עוד דבר חוץ ממנו, רק הוא לבדו הוא, ואין עוד מציאות ויש. כי ממנו, מעצמותו, לוקחו. שְׁאֲנִי הוּי"ה לא שנית, והוא באחדות הפשוטה בהם, כמו שהוא, כמו שכתוב בתניא.

וגם עתה, כן הוא לפניו יתברך, היינו כי גם בחינת עתה, זמן ומקום, לפניו יתברך, איך שבאמת נמצאים מאמיתתו, באחדותו הפשוטה ממש, ולית אתר ומקום פנוי מעצמותו ממש. (ואין סתירה, שהם דבר נפרד וגבול ממש, כי זהו בחינת אין סוף, שממנו דוקא

גבול ויש, וממנו דוקא, כמו שהוא באחדותו הפשוטה, באין שינוי. נמצא, שאינו במציאות, כמו שהוא בבחינת אין סוף המאיר בתוכן, וגם שנראה דוקא ליש ודבר נפרד, ואין סתירה, ודי למבין, וכמו שיתבאר לקמן באריכות).

והנה בחינת היחודא עילאה, היינו גילוי שלימות העצמי ובחינת אין סוף. וממילא, נתגלה אמיתות הדברים, איך העולמות, מצד אין סוף מקורן, בבחינת יחוד אמיתי, עד שאין שום מציאות ויש נפרד, רק בעולמות וגבול, בחינת יחוד ואחדותו הפשוטה, ואין שום חלקים וגדר חלקים, רק אחדות הפשוטה. וזהו בחינת יחודא עילאה, יחוד אמיתי, כמו שהוא באחדות הפשוטה באין סוף ממש, כמו שמבואר במקובלים, שבחינת אצילות, סוף עולם האין סוף, והם עדיין בבחינת שלימות, וגילוי העצמות ממש, אף שנקרא עולמות. אבל בבחינת עצמות אין סוף ממש, וכמו במשל הבן כנזכר לעיל, הוא בכח המוליד בעצמו, שהוא כח העצמי ממש, היה כלא היה בחינת הולדה דעצמיות דבן, ואחד הוא. בחינת בן עם בחינת דאב, רק בחינת אחד, כמו עצמותו דאב ממש, ואין עוד דבר המתאחד, ודי למבין.

וזהו הידוע בספרי המקובלים. באצילות, מאיר הארת אור החסד בכלי הגבורה, כידוע. כי מצד אור האמיתי דאמיתות העצמיות, המאיר בתוך העולמות, הוא בבחינת יחוד אמיתי, ואין שום התחלקות והיפוך, כמו כמו גבורות וחסדים. וכן איהו וחיוהי וגרמוהי חד, באחדות הפשוטה. איהו, בחינת עצמותו ממש. ועולמות הנמצאים באחדותו, מצד שלימותו, חיוהי וגרמוהי חד, באחדותו הפשוטה. דאנת הוא חד, ולא בחושבן עשר ספירות, בבחינת התחלקות, ובחינת היפוך, חסדים וגבורות, שהרי הוא גילוי שלימותו העצמי ממש, שממנו נמצאו הנמצאים, והרי הן האחדותו הפשוטה ממש. והנה בבחינת אצילות, היחוד אמיתי ממש באחדות הפשוטה, כמו בחינת בן באופן הנזכר לעיל, כשהוא בכח המוליד ממש, שאין מה לימשך, וגם אינו שייך לומר, רוצה לידבק ולהיות לאחדים, כי אין מי שירצה. רק, מפני שהוא נקרא יחוד, על כל פנים, ואינו בחינת עצמות ממש, לכן יכול להיות הגילוי למטה, בבחינת אחדות הפשוטה, ונקרא בחינת בירור ותיקון והפשטה, ודי למבין.

ולהבין זאת מענין הידוע... עד כאן מצאתי בכתב יד.